

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/54/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120206063
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120206063.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X, XXX XX N., zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o, Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/91/2020 - 37 zo dňa 07.09.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku V., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.06.2013 a to Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. v časti Čo by ste mali vedieť o svojom úvere bod 14 v znení: „Dôsledky neplácania úveru:

Prvá upomienka - 5 eur. Neučtuje sa pokiaľ sa jedná o úplne prvú upomienku, ktorú Vám za dobu trvania zmluvy zasielame.

Opakovaná upomienka - 12 eur. Môžete dostať maximálne dve spoplatnené upomienky za kalendárny mesiac, po zosplatnení ich už neposielame. Zosplatnenie je výzva k úhrade celého čerpaného dlhu.

Sankcia za dlhšie omeškanie - 17 eur. Táto sankcia sa účtuje iba jeden krát počas trvania zmluvy a to obvykle pri omeškaní dlhšom než kalendárny mesiac.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Druhým výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.06.2013 a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. v hlave 5. Podmienky splácania úveru § 4, v znení: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo úverovej zmluvy, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený Spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Tretím výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 200 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Piatym výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol štvrtým výrokom tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok Zmluvy o hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.06.2013, ktoré sú uvedené v časti: Čo ste mali vedieť o svojom úvere bod 14 a v Hlave 5 Podmienky splácania úveru § 4, ktorých znenie konkretizoval. Tiež sa domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia, ktoré vyčíslila sumou 600 eur. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť tvrdiac, že nie sú splnené podmienky na jej vyhovie.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 3 ods. 1; § 52 ods. 1 - 4; § 53 ods. 1 - 3, 5; § 54 ods. 1-2 z. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 1 ods.1; § 3 ods. 3 a 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 298 z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku zistil, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 24.06.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 400 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť v 36 mesačných splátkach po 22,80 eur.

4. V zmluve, a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. bolo uvedené v časti: Čo by ste mali vedieť o svojom úvere?, v bode 14:

„Dôsledky nesplácania úveru:

Prvá upomienka - 5 eur. Neúčtuje sa pokiaľ sa jedná o úplne prvú upomienku, ktorú Vám za dobu trvania zmluvy zasielame.

Opakovaná upomienka - 12 eur. Môžete dostať maximálne dve spoplatnené upomienky za kalendárny mesiac, po zosplatnení ich už neposielame. Zosplatnenie je výzva k úhrade celého čerpaného dlhu.

Sankcia za dlhšie omeškanie - 17 eur. Táto sankcia sa účtuje iba jeden krát počas trvania zmluvy a to obvykle pri omeškaní dlhšom než kalendárny mesiac. “

V zmluve a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. v hlave 5. Podmienky splácania úveru § 4, je uvedené:

„Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo úverovej zmluvy, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený Spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“

5. Žalobkyňa z úveru reálne splatila 2.400,74 eur, čo medzi stranami nebolo sporné.

6. Prvoinštančný súd považoval uvedenú úverovú zmluvu za spotrebiteľskú s poukazom na charakter zmluvných strán a za zmluvu „formulárovú“.

7. Súd prvej inštancie vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvných podmienok uviedol, že sa zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení ich neprijateľnosti so záverom, že tento vyplýva priamo zo zákona, najmä § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. a judikatúry Krajského súdu v Prešove a NS SR, tiež poukázal na § 289 ods. 1 CSP.

8. Následne skúmal či napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky naplňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Po preskúmaní podmienok v predmetnej úverovej zmluve dospel k záveru, že napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/126/2012 a sp. zn. 17Co/115/2017, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/350/2012 ako aj rozhodnutie Vrchného Krajského súdu Karlsruhe z 03.05.2011 (17U 192/10).

9. Čo sa týka zmluvnej pokuty, tak aj túto súd vyhodnotil ako zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému poukázal aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.09.2011 sp. zn. 3Co/3/2011. V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania a zmluvná pokuta, ktorej suma bola určená bez ohľadu na dobu omeškania (aj keď v zmluve je uvedené obvykle pri omeškaní dlhšom ako kalendárny mesiac) a sumu, s ktorou je žalobca ako klient v omeškaní, jednotnou sumou a takto v prípade omeškania len s jednou splátkou by pokuta predstavovala viac, ako polovicu sumy mesačnej splátky, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

10. K podmienke v hlave 5. Podmienky splácania úveru § 4 uviedol, že aj táto podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže týmto ustanovením veriteľ svojvoľne neuznáva splátku úveru, hoci dlžník splátku riadne uhradil. Takouto podmienkou by sa spotrebiteľ aj napriek riadne uhradenej splátke dostal do omeškania, čo je nepochybne v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný disponuje dostatočnými technickými prostriedkami, aby aj v prípade splátky, ktorá neobsahuje variabilný symbol, alebo obsahuje neprávny variabilný symbol, túto priradil k správnej zmluve.

11. V ďalšom uviedol, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všeobecnými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Z pozície ochrany spotrebiteľa na plnenia cieľov EÚ vo sfére vysokého záujmu na ochrane spotrebiteľa je potrebné takéto podmienky vyhlásiť za neplatné. Upomienky, Zmluvnú pokutu a aj nezapočítanie splátky v danom prípade nie je možné považovať za individuálne vyjednané, pretože úverová zmluva je typickou formulárovou listinou, ktorá podlieha súdnej kontrole. Dohodnuté upomienky, zmluvná pokuta a nezapočítanie splátky sú preto podľa súčasnej súdnej praxe považované za neprijateľné, lebo boli vopred zo strany žalovaného naformulované bez možnosti ovplyvnenia zo strany spotrebiteľa. Predmetné zmluvné podmienky už boli viac krát vyhlásené za neprijateľné (poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 03.09.2015, sp. zn. 9C/34/2015, rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 04.04.2018, sp. zn. 24Csp/26/2017.), a preto je žalovaný povinný zdržať sa ich použitia. Ak napriek tomu na nich trvá, čo vyplýva aj z vyjadrenia k žalobe, súd ich opätovne vyhlásil za neprijateľné.

12. K nároku žalobcu na primerané finančné zadostučinenie s poukazom na § 3 ods. 3 a ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. uviedol, že spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadostučinenia preukázaný tým, že žalovaný ako predávajúci používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve porušil svoju povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Vzhľadom na formulárový charakter je pritom zrejmé, že v danom prípade to bol práve žalovaný, kto tieto ustanovenia pripravil a zakomponoval do spotrebiteľskej zmluvy. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadostučinenie.

13. Za primeranú výšku finančného zadostučinenia pre žalobcu prvoinštančný súd považoval sumu 200 eur (50,- eur za neprijateľnú podmienku v časti „Čo by ste mali vedieť o svojom úvere“ bod 14 a 150,- eur za neprijateľnú podmienku v hlave 5. Podmienky splácania úveru § 4). Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadostučinenie je odmenou pre žalobcu, ktorý bol v konaní úspešný a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Súd však nesúhlasil s celou výškou, akú si žalobca uplatnil. Vzhľadom na okolnosti veci a skutočnosť, že žalobcovi žiadna ujma v súvislosti s týmito zmluvnými podmienkami nevznikla, keď mu nebol účtovaný ani poplatok za upomienku, ani zmluvná pokuta a ani nedošlo k neuznaniu splátky, ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti výšku primeraného finančného zadostučinenia v sume 200,- eur, a preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

14. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobca bol v konaní úspešný v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok v celom rozsahu a v časti primeraného zadostučinenia v základe nároku v rozsahu 100%, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že pri vyčíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy.

15. Proti uvedenému rozsudku, a to okrem výroku V., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodňoval § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Rozhodnutie o vyhlásení neprijateľných zmluvných podmienok a priznaní primeraného finančného zadostučinenia považoval za nedôvodné a nepodložené. K priznaniu finančného zadostučinenia s poukazom na § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. žalovaný uviedol, že

predpokladom priznania je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Práva žalobcu neboli úverovou zmluvnou žiadnym spôsobom poškodené. Nebolo právoplatne rozhodnuté o tom, aby úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX došlo k porušeniu práv alebo povinností zo strany žalovaného voči žalobcovi. Predmetné rozhodnutie sp. zn. 20Csp/91/2020 za také nemožno považovať, lebo toto ešte nenadobudlo právoplatnosť a ním boli vyhlásené neprijateľné zmluvné podmienky, nie uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno ohľadom toho, že zo strany žalovaného skutočne došlo k porušeniu práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa podľa osobitných predpisov. Tiež nebola splnená ďalšia podmienka a to také porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa.

16. K primeranému finančnému zadosťučineniu tiež uviedol, že ďalšou podmienkou na jeho priznanie je nielen porušenie z. č. 250/2007 Z.z., ale aj iných predpisov. Žalobca neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný jeho práva a povinnosti ako spotrebiteľa poškodiť. Iba konštatovanie, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky nemôže mať za následok poškodenie spotrebiteľa. Nevyhnutným v konaní bolo aj skúmať hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca nepreukázal v čom pociťoval porušenie svojich práv, s akými dôsledkami, a prečo požadoval primerané zadosťučinenie až v žalovanej výške 600 eur. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je odradiť dodávateľa od nekalých praktík, ale nemá byť nástrojom obohatenia. Vyplatenie žalovanej sumy pre nepoctivého žalobcu, ktorý sám porušuje zmluvné povinnosti, by spôsobilo žalovanému škodu, preto jeho nárok je nedôvodný a v rozpore s cieľom normy upravujúcej primerané finančné zadosťučinenie. Ak by žalobcovi mal žalovaný zaplatiť finančné zadosťučinenie vo výške 200 eur, dostal by sa do pozície, že by žalobcovi neposkytol úver, ale dar. Namiesto rovnosti strán sporu by duplicitne sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného - dodávateľa. Pritom by takto bola podporená špekulatívnosť spotrebiteľov, kedy súd v prípade podania žaloby nielen by vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní umelo navyšovaného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru, čo aplikuje na všetkých svojich úverových zmluvách aj samotný žalobca. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/91/2012, sp. zn. 29Co/105/2016, sp. zn. 17Co/17/2018 a 9Co/50/2018 na podporu svojich záverov. Tvrdil, že žiadna ani len hrozba ujmy žalobcovi nevznikla. Je preto nedôvodné a neadekvátne zamieňať inštitút bezdôvodného obohatenia s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia. Pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytnutia úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Je to aj prípad žalobcu, ktorá má so žalovaným uzatvorených niekoľko zmlúv, pričom všetky žaluje, a následne si z každého konania uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie. Už tento samotný dôvod vyvracia splnenie hypotézy právnej normy uvedenej v ustanovení § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. Na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepostačuje, že dodávateľ porušil svoje povinnosti. Toto nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V princípe by to znamenalo, že za jedno nedodržanie náležitostí úverovej zmluvy by bol postihnutý dvakrát, a to vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem. Poukázal na odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12C/299/2012 - 323 zo dňa 29.01.2014, ako aj rozsudku Okresného súdu Nové mesto nad Váhom zo dňa 18.04.2019 sp. zn. 10C/44/2017. Žalobcovi v danom prípade nehrozilo ani len potenciálne riziko ujmy, ale tento sa snaží vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Súd by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky a následne im ešte priznať primerané finančné zadosťučinenie. Žalobca v zmluvnom vzťahu so žalovaným vystupoval ako spotrebiteľ, teda slabšia strana. Neznamená to, že mu bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody. Poukázal na to, že žalobca nezaplatil ani samotnú istinu poskytnutého úveru. Upriamil pozornosť tiež na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020, ktorým bol zmenený napadnutý rozsudok tak, že bola priznaná suma 50 eur a žaloba bola v prevyšujúcej časti zamietnutá. Navrhol preto napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne zmeniť a priznať žalovanému náhradu trov konania a právneho zastúpenia.

17. K odvolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadřila.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajskému súdu v Prešove dňa 31.05.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

19. Odvolací súd s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP uvádza, že v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v napadnutom rozsahu, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonné predpoklady riadneho odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 CSP.

20. Vo vzťahu k žalobe žalobcu čo do vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok odvolací súd uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat' nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto nenamietá (vid' rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713).

21. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Už samotné znenie zmluvných podmienok uvedených v bode 14. a v hlave 5, § 4 evokuje ich neprijateľnosť. Aj podľa názoru odvolacieho súdu takéto podmienky spĺňajú kritéria neprijateľnosti a predstavujú neprijateľné zmluvné podmienky, majúcu za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka. Nerešpektujú totiž rovnovážne postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k dodávateľovi, voči ktorému neboli dohodnuté žiadne prípadné sankcie pre prípadné nesplnenie si zmluvných povinností. Z daného stavu je možné vyvodit', že to žalovanému ako dodávateľovi umožňuje presadiť jeho ekonomické záujmy, čím rovnako zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ak bolo zmluvné ustanovenie nadiktované v rámci kontraktácie v režime typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Takáto sporná zmluvná podmienka je tak v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľské zmluvy platí všeobecné výkladové pravidlo v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Rovnako nebolo tiež preukázané, aby predmetné zmluvné podmienky boli individuálne dohodnuté. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver o nutnosti vyslovenia uvedených zmluvných podmienok za neprijateľné. Takéto vyslovenie navyše nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu. Ba odvolací súd má za to, že aj v prípade neplatnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je nutné vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Aj v prípade vyhodnotenia ako absolútne neplatnej úverovej zmluvy uzavretej zmluvnými stranami, sú neprijateľné všetky jej dojednania, vrátane zmluvných podmienok, ktorých neprijateľnosti by sa spotrebiteľ domáhala (vid' rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/320/2016 zo dňa 24.11.2015).

22. Ak zákon sám v ust. § 298 CSP dáva súdu možnosť vo veci týkajúcej sa spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu výslovne uviesť vo výroku rozsudku znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, jej určenie za neprijateľnú musí súd rešpektovať o to viac, ak je takéto určenie uplatnené žalobou. Pre toto určenie nie je potrebné preukazovať ani naliehavý právny záujem, lebo vyplýva zo zákonných ustanovení. K uvedenému už bol zaujatý právny názor aj v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít.

23. Ani odvolacie námietky žalovaného, že v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, lebo podľa odvolateľa nie sú splnené zákonné predpoklady podľa § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z., nie sú dôvodné. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca si svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatňuje v súvislosti s predmetným konaním, v ktorom bol úspešným žalobcom aj čo do určenia neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok, špecifikovaných v petite rozsudku vo výrokoch I. a II., vyplývajúcich z Úverových podmienok ku Zmluve o hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.06.2013. Ak by súd neurčil uvedené zmluvné podmienky za neprijateľné, hrozilo by žalobcovi, že by žalovaný mohol voči nemu uplatňovať sankcie z nich vyplývajúce a to až do doby úplného vrátenia úveru, a to ako poplatky za upomienky, na ktoré nemá nárok, a tiež by mohol považovať za neuhradenú splátku úveru v prípade neuvedenia variabilného symbolu na platbe.

24. Odvolací súd preto rovnako, ako aj súd prvej inštancie má za to, že v danej veci boli splnené zákonné podmienky na vyhovie žaloby tak, ako o nej bolo rozhodnuté. Žalovaný v súvislosti s uvedenou úverovou zmluvou sa mohol obohatiť na úkor spotrebiteľa- žalobcu. Konanie žalovaného, ktorý v úverovej zmluve, uzavretej so žalobcom, ktorá obsahuje ustanovenia, ktoré boli v rozpore so zákonom, je nutné považovať za porušenie práva spotrebiteľa - žalobcu. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca si aktívne uplatňuje svoje práva ako spotrebiteľ v danom konaní a je čo do určenia neplatnosti zmluvných podmienok úspešný. Z uvedeného vypláva, že tvrdenie odvolateľa, že nie je splnený predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je správnym. Je preto možné z uvedeného vyvodiť, že práve porušením povinnosti žalovaného pri uzatváraní úverovej zmluvy došlo k situácii, že žalobca sa oprávnenne domáhal určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok tak, ako to bolo rozhodnuté súdom prvej inštancie vo výrokoch I. a II., lebo bez uvedeného určenia by sa žalovaný mohol domáhať nárokov voči žalobcovi, a to zaplatenia súm, na ktoré by nemal nárok.

25. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladu, ktorým je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi od subjektu, ktorý za to zodpovedá. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy aj o existencii nejakej ujmy. Je totiž bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla alebo nie, pretože aj podľa § 3 ods. 5 druhá veta cit. zákona, účinného do 09.06.2013 postačovala iba možnosť vzniku takejto ujmy, čo aktuálne znenie uvedeného ustanovenia ani nevyžaduje. Je preto potrebné vychádzať z toho, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

27. Odvolací súd ešte dodáva, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, čo v danom prípade bolo splnené týmto konaním, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom, prípadne aj ich právnym nástupcom, uplatnenému nároku. V prejednávanom prípade si žalobca aktívne, podaním žaloby o určenie neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok, uplatnil svoje práva proti žalovanému.

28. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti s tým, že žalovaný sa mohol na jeho úkor bezdôvodne obohatiť o sumy mu neprináležiace, ktoré v danom čase ani nie je možné vyčíslieť (nedá sa konkretizovať, napr. koľko upomienok by žalobcovi zaslal). Preto suma 200 eur, ktorá bola súdom prvej inštancie priznaná ako zadosťučinenie z pôvodne žalovanej sumy 600 eur, je aj podľa názoru odvolacieho súdu dôvodnou a primeranou. Je potrebné dodať, že ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je realizované na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody odôvodnil aj čo sa týka uvedeného, pričom súd druhej inštancie nemal dôvod vstupovať do jeho úvahy. Aj odvolací súd má za to, že priznaná suma 200 eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a mala by odradiť dodávateľa od ďalšieho prípadného porušovania práv spotrebiteľov. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia bolo prihliadnuté na všetky skutkové okolnosti daného prípadu. Je pritom potrebné opätovne zdôrazniť, že je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia to, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože nie je, podľa aktuálneho znenia právnej úpravy v § 3 ods. 5 cit. zákona požadovaná ani prípadná hrozba ujmy, no pri určení výšky finančného zadosťučinenia je možné vychádzať z hroziacej ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila. Vzhľadom na porušenia práva spotrebiteľa - žalobcu žalovaným je priznaná výška finančného zadosťučinenia určená súdom prvej inštancie vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu primeraná.

29. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na všeobecnom súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a požadovaná výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

30. Odvolací súd tiež konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza právne dôvody, pre ktoré bolo žalobe v časti vyhovené. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (viď uznesenie NS SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010 a uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 08.06.2016, sp. zn. I. ÚS 188/06).

31. Keďže v odvolaní sa namieta aj nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nejde. Súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav.

32. Odvolací súd ešte uvádza, že zákon nevyklučuje, aby v jednom konaní si spotrebiteľ uplatnil žalobou určenie neplatnosti konkrétnych zmluvných dojednaní a zároveň, aby žiadal o zaplatenie finančného zadosťučinenia tak, ako je v danom konaní. Ak sa preukáže oprávnenosť žaloby čo do určenia neplatnosti zmluvných podmienok, vzniká zákonný nárok na to, aby sa spotrebiteľ zároveň domáhal aj zaplatenia finančného zadosťučinenia tak, ako to bolo v tomto konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 14.01.2015, sp. zn. 7Co/477/2014, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Martin z 15.04.2014 č. k. 21C/286/2010 - 371, a to v konaní o neplatnosť úverovej zmluvy a o zaplatenie finančného zadosťučinenia v konkrétnej sume. Uvedené rozhodnutia boli predmetom konania aj Najvyššieho súdu SR vo veci 7Cdo/442/2015.

33. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.09.2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015 vyplýva, že v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov

pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností je treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej povinnosti používanej v spotrebiteľskej zmluve.

34. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj ostatnými odvolacími námietkami.

35. K výroku rozsudku o trovách konania odvolací súd uvádza, že správne bola žalobcovi priznaná ich náhrada v rozsahu 100 %. Keďže žalobca bol úspešný čo do uplatneného nároku o vyslovenie neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok a čo do základu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška priznanej sumy vyplývala z úvahy súdu, bolo namieste žalobcovi aj s poukazom na čl. 3 CSP priznať nárok na 100 % náhradu trov konania. Odvolací súd len dodáva, že výpočet priznanej náhrady trov konania bude vychádzať z prisúdenej sumy.

36. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výrokov I., II., III. a IV. ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

37. Keďže odvolanie nebolo podané proti V. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, tento výrok v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP nadobudol právoplatnosť.

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a nasl. CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi bol voči v dovolacom konaní neúspešnému žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Aj o výške trov odvolacieho konania, vypočítanej tiež z prisudku, bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1 vo vzťahu k výroku III. a časti výroku IV., ktorá sa vzťahuje na trovy konania o nároku na primerané finančné zadosťučinenie a v pomere hlasov 3:0 vo vzťahu ku zvyšku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).